

"Julius Caesar" kostüümid on huvitavad ja lavakujundus tervikuna ei häiri, ent kohati tunduvad lavastaja Georg Rooteringi taotlused arusaamatuna, võib-olla on tegu modernsusega, mille iva on peidetud allteksti. Rahvusoper Estonia

Händeli "Julius Caesar" eestimaises ettekandes

PÄRNU
POSTIMEES

22.02.12

Toomas Kuter,
litteraat ja laulja

Suurema osa oma elust küll Inglismaal veetnud Saksa helilooja Georg Friedrich Händeli "Julius Caesar" kuulub tema populaarsemate ooperite hulka, olles koos "Rinaldo", "Xerxese" ja "Alcinaga" üks enim mängitavaid teoseid Händeli 44 ooperist.

"Julius Caesar" nägi ilmavalgust 1724. aastal ja esietendus sama aasta 20. veebruaril Londoni King's Theatre's. Ooperi ülev sisu ja tundeküllane muusika on säilitanud publiku huvi tänapäevani.

Estonia teatris pole barokkooperid just sage nähtus, viimati etendus meie rahvusoperis Händeli ooper "Alcina", seda aastal 1985, lavastajaks Arne Miik.

"Alcinas" sáras nimiosalisena võrattu Margarita Voites, kellele Eestis seni pole mantlipärijat tulnud, samuti on tollane kriitika kõikjal esile tõstnud Paul Mägi peenekoelist dirigenditööd.

Pühendunud ja orgaaniline Mustonen

"Julius Caesari" puhul jätab õhtu eredaima mulje dirigendipuldis Andres Mustonen, olles selle ajastu muusika guru. Tema olek ja muusikaturgetus on sedavõrd liigutav, pühendumine ettekantavale nii orgaaniline ja siiras, et see ei saa jätta külmaks ja silub mõnegi ebakõla, mis tekib seoses sellega, et enamikule solistidest on esitatava ooperi stiil võõras.

Mustoneni pärast tasub seda "Julius Caesari" vaatama minna, tema peensuseni tungiv interpretatsioon kujundab temast dirigendina omaette toimiva etenduse.

Lavastaja Georg Rooteringi taotlused tunduvad kohati arusa-

G. Fr. Händel
"Julius Caesar"
Ooper kolmes vaatuses
Dirigent Andres Mustonen
Lavastaja Georg Rootering
Kunstnik Luukas Noll
Koreograaf Kati Kivitar
Valguskunstnik Anton Kulagin
Osades Monika-Evelin Liiv või Teele Jõks, Katrin Targo või Helen Lokuta, Andrea Köster või Oliver Kuusik, Juuli Lill, Mart Laur või Pavlo Balakín, René Soom või Aare Saal, Triin Ella või Maire Haava ja teised.

matuna. Võib-olla on tegu modernsusega, mille iva on peidetud allteksti, võib-olla aga kaootilisusega.

Publikus tekitavad tema leiud, olgu korduvalt õhuhaake sooritavad maod, helikopteriga liikuv Rooma imperiumi armee, nukkedest sõdurid või šampanjakaasid püramiidis, muidugi elevust, kuid tõttõelda on see muusikaväline, viies tähelepanu peamiselt eemale. See on omakorda tervitatav nendel hetkedel, kui laval toimuv kõige kvaliteetsem pole.

Samuti ei saa ilmselt keegi vaatajaist aru, milleks on vaja III vaatuse lõpus kaerajaani, Eesti käpikuid, Tallinna panoraami ning Roomale ja Eestile viitava kirjaga palli, millel Kleopatra oma keerulist aariat esitades sensuaalselt akrobaatiliselt numbreid sooritama peab. Muidugi erutab see meeli, kuid mis on selle kõige mõte?

See-est on valgus õnnestunud. Sumedad toonid, mis sárava ja lõunamaale iseloomuliku erksusega vahelduvad, lisavad ooperile tubli annuse meeleolu. Kostüümidele on huvitavad ja lavakujundus tervikuna ei häiri.

Barokkooper seab vokalistile eri nõudmised kui *bel canto* või ve-

ristide looming. Erinev on laulmise stiil, maneer, retsitiivid, *parlando*. On selge, et lauljad, kes harjunud teistsuguse repertuaariga, ei tunne end barokkooperis koduselt. Paraku torkab see saalis olles silma-kõrva.

Solistidest tuleb esile tõsta Monika-Evelin Liivi (kahjuks ei õnnestunud kuulata samas rollis esinevat Teele Jõksit), kes loob usutava ja üllatavalt maskuliinse-na mõjuva Julius Caesari kuju. Kogu ooperi vältel on Liiv oma elemendis ning kuigi tema mahlekas, värviküllane ja ühtlaselt voolav jõuline meesosopran pole loodud barokkmuusika ettekandeks, suudab ta kujundada muusikaliselt ja artistlikkus plaanis tervikliku rolli, esitades veenva partii.

Nauditav on Liivi koostöö Mustoneniga II vaatuses, samuti lembestseenid Kleopatraga.

Unistav Kleopatra ja meelas Kleopatra

Katrin Targo Kleopatra on kohati unistustesse laskuv, ajuti armastusest sõltuv.

Targo sopran sobib kõnealuse repertuaari esitamiseks, tema muusitseerimine on siiras ja tema laulud asariatest kujunevad õhtu tippnumbreid. Targo tugevaim külg on stiilrõnnetus, milles ta ülejäänud solistidest märkimisväärselt üle on.

Helen Lokuta Kleopatra on siivutu, meelas ja riukalik. Tema emotsioonid Caesari vastu on rajatud kainele arvestusele. Järjekordselt üllatab Lokuta oma rollis heas mõttes nii isikupära, hääle valdamise kui ilmekate fraasidega.

Kahjuks häirib mõlema soprani puhul II vaatuse alguse aaria

"Vadoro pupille", mille puhul Händel tõi lavale üheksast instrumentidist koosneva rühma. Paraku tekitas nende paigutamine lavale ja loosidesse kaose ning aaria vajus laiali.

Olulised kõrvalosad

Oliver Kuusik Sextusena loob muljet avaldava rolli. Tema häälele see muusika sobib. Ptolemiosena astuvad üles Mart Laur ja Pavlo Balakín. Viimasena nimetatule on see osa esimene suur roll rahvusoperi laval, millega ta ka edukalt hakkama saab.

Achillast kehastavad René Soom ja Aare Saal. Soom kasvab iga lavastusega. Selleski ooperis jätab tema laulmine kultuurse mulje ja meeldiv on, et ta häälele on aastatega lisandunud hulk värve.

Juuli Lill Corneliana on veristlikult emotsionaalne ja traagiline, kuid kõnealuses kontekstis see ei häiri.

Huvitava tegelaskuju loob Nirenusena Triin Ella, kellel plisab kavajust, mis andunud alandlikkusega segunedes laval hargneva

Milleks on vaja III vaatuse lõpus kaerajaani, Eesti käpikuid, Tallinna panoraami ning Roomale ja Eestile viitava kirjaga palli, millel Kleopatra oma keerulist aariat esitades sensuaalselt akrobaatiliselt numbreid sooritama peab?

intriiigi arengusse vajaliku annuse võrtsi lisab.

Kassatükki Händeli "Julius Caesari" ilmselt ei tule, kuid seda vist ei taotletagi.

Kui aga võrrelda seda lavastust näiteks eelmise rahvusoperis lavastatud barokkooperiga "Alcina", võidab paraku

"Alcina", seda eelkõige tänu tollaste solistide sügavale isikupärale ja karismale. Samal ajal on Andres Mustonen suur ja eriline nähtus, kelle pärast tasub "Julius Caesari" vaatama minna.